

Information om strandskydd

Strandskyddsbestämmelserna stärker allemansrätten vid vatten och tack vare strandskyddet har alla möjlighet att promenera längs stränderna, bada, fiska, åka skridskor och göra strandhugg från en båt. Att de möjligheterna finns är viktigt för friluftslivet och turismen. Allemansrätten och allas tillgång till stränderna är närmast unikt för Sverige.

Inom 100 meter från stranden

– tänk strandskydd!

Strandskydd finns för att alla ska kunna komma till stranden. Det är en lag som stärker allemansrätten vid vatten. Strandskyddet hjälper också växter och djur att överleva. Att bygga är i allmänhet förbjudet där det finns strandskydd. Du kan dock få tillåtelse i vissa fall, så kallad dispens från strandskydd. Om du bygger saker utan att ha dispens, så kan du tyvärr tvingas ta bort dem. Detta faktablad berättar var strandskydd finns, vad du får göra och hur du ansöker om dispens.

Här finns strandskydd

100 meter upp på land och lika långt ut i vattnet finns strandskydd, längs alla vattendrag, hav och sjöar i Sverige. På några få platser är strandskyddet borttaget.

Förbjudet att ändra på

allemansrättens bekostnad

Strandskyddet är en lag som stärker allemansrätten vid vatten. Du får inte utvidga din privata zon på andras bekostnad. Att bygga eller att göra anordningar som

utökar tomtplatsen är i allmänhet förbjudet. I vissa fall kan du dock få undantag från förbudet, så kallad dispens. Strandskyddet förbjuder också att du försämrar för djur eller växter.

Tillåtna ändringar

Normalt är det tillåtet att bygga om och renovera, så länge byggnaden ska användas till samma sak som förut. Du får alltså renovera ditt hus utan dispens. Däremot får du inte bygga om ett förråd till en sommarstuga, eftersom det utvidgar din privata zon.

Förbjudna ändringar

Strandskyddet förbjuder alltså att du utvidgar din privata zon. Lagen förbjuder ändringar som gör att andra människor tvekar att vara på platsen. Förbudet gäller även om du äger marken.

Exempel – ändringar som kan vara förbjudna

Typiska ändringar som kan leda till att andra tvekar att vara på platsen är en flaggstång utanför tomten, ett trädäck eller en brygga.

Samma effekt ger det att förvandla en sjöbod till fritidshus. Från att ha varit ”öppen för alla” som allemansrätt, har platsen blivit ”privat”.

Det är även förbjudet att fälla mer än enstaka träd, eller vidta annan liknande åtgärd som väsentligt förändra livsvillkoren för djur och växter.

Bygg hellre utanför

Bygg hellre utanför den strandskyddade zonen, om det är möjligt. Önskar du ändå bygga inom strandskyddszonen så är chansen att få dispens större om du bygger inom din egen tomt. Bryggor placeras hellre där det redan finns bryggor. Då exploateras mindre ny mark.

Bygglov och dispens – två olika saker

Bygglov och dispens från strandskydd är två olika saker, skilda från varandra. Även om du fått bygglov så behöver du en dispens från strandskyddet också. När bygglov inte krävs, så kan du ändå behöva en dispens från strandskyddet.

Strandskydd går före servitut

Ett servitut upphäver inte lagen om strandskydd. Även om det finns ett servitut så behöver du alltså en dispens från strandskydd. Servitut är inte heller ett skäl för att få dispens.

Ansök om dispens

Gör ingenting utan dispens. Sök i god tid. Om du ska bygga på sommaren så sök gärna redan hösten innan.

Särskilda skäl för att få dispens

För att vi ska kunna ge dig dispens så behöver det finnas särskilda skäl. Det som kan vara särskilda skäl är att:

1. platsen är redan ianspråktagen (privat tomt eller industritomt)
2. platsen är väl avskild av en större trafikerad väg, järnväg eller annan exploateringen
3. åtgärden/byggnaden behöver ligga vid vatten för sin funktion och man inte kan placera byggnaden eller anläggningen utanför området
4. Anläggningen, åtgärder eller byggnaden behövs för att utvidga pågående verksamhet och det inte är möjligt att göra det utanför området
5. platsen behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området
6. platsen behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse

Generellt sett är inga andra skäl är giltiga.

Om ett område är utpekad som ett LIS område i kommunens översiktsplan (landsbygdsutveckling i strandnära läge) får vi förutom de sex ovanstående skälen beakta ytterligare ett särskilt skäl vid dispensprövningen. I dessa områden ska man ta hänsyn till betydelsen av en positiv utveckling av landsbygden. Exempelvis kan det gälla nya bostäder för att ge tillräckligt många boende i området så att kommersiell och offentlig service ska kunna finnas kvar.

Strandskyddets syfte att skydda våra stränder ska ses i ett långsiktigt perspektiv och att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden.

Om någon av dessa situationer är aktuell **och** åtgärden inte motverkar något av strandskyddets båda syften, får vi ge dispens.

4 (5)

Jordbruk, skogsbruk och yrkesfiske

– särskilda regler

Under vissa förutsättningar är jordbruk, skogsbruk och yrkesfiske undantagna från förbuden inom strandskydd.

Fyra villkor ska då vara uppfyllda:

1. byggnaden eller åtgärden behövs för näringen
2. byggnaden eller åtgärden behöver ligga inom strandskydds-zonen
3. byggnaden är inte utformad för boende
4. din verksamhet ger ett betydande tillskott till din försörjning, alltså ger inte vanlig hobbyverksamhet något undantag från förbudet.

Ansökningsblankett

Använd gärna vår ansökningsblankett. Ansökningsblanketten finns på www.vingaker.se. I blanketten ser du också vilka uppgifter som bör finnas i en ansökan.

Hit skickar du ansökan

Du skickar din ansökan till Vingåkers kommun, förutom när åtgärden ska göras inom ett strandskyddsområde som också är naturreservat, naturvårdsområde, Natura 2000-område, statligt vattenskyddsområde, landskapsbildskydd eller biotopskydd. Då skickar du din ansökan till Länsstyrelsen, se www.lansstyrelsen.se/Sodermanland

Ansökningsavgift

Vingåkers kommun tar en timavgift för handläggning av strandskyddsdispens. Avgiften ska täcka myndighetens kostnad för beredning av ärendet, inspektioner, samråd med experter och myndigheter, upprättande av skrivelser och beslut samt uppföljning.

Läs mer

<http://www.lansstyrelsen.se/Sodermanland>

www.strandskyddsdelegationen.se

www.naturvardsverket.se

Ordförklaring

Så här används orden i samband med strandskydd och dispenser.

Hemfridszon: ”Privat zon”. Området runt en byggnad där ägaren har rätt att få vara i fred. Hemfridszonen kan vara mindre än tomtplatsen om den inte tagits i anspråk fullt ut. Den får dock inte vara större än tomtplatsen.

Tomtplats: Ungefär din ”trädgård”. Tomtplatsen är det område där markägaren kan hävda en privat zon, där allmänheten inte har rätt att vistas. Utanför tomtplatsen eller hemfridszonen gäller allemansrätten. Tomtplats är en annan sak än fastighet. Tomtplatsen är ofta mindre än fastigheten.

Fastighet: Hela marken och vattnet du äger, ofta större än din tomtplats.

Hör gärna av dig till oss!

Om du har frågor du välkommen att höra av dig till byggandsinspektör Tony Ljungberg eller miljöinspektör Kristin Larsson via telefon: 0151-191 00 (vxl) eller e-post: samhallsbyggnadsnamnden@vingaker.se

Samhällsbyggnadsnämnden
643 80 Vingåker
0151-191 00, samhallsbyggnadsnamnden@vingaker.se

1. Fastighet och sökanden*

Fastighetsbeteckning		Fastighetens adress	
Sökande 1: Förnamn		Efternamn	Organisations-/Personnummer
Utdelningsadress (gata, box etc)		Telefon dagtid (även riktnr)	Telefon kvällstid (även riktnr)
Postnr	Postort	E-postadress	
Sökande 2: Förnamn		Efternamn	Organisations-/Personnummer
Utdelningsadress (gata, box etc)		Telefon dagtid (även riktnr)	Telefon kvällstid (även riktnr)
Postnr	Postort	E-postadress	

2. Ansökan avser*

Helt ny byggnad	Huvudbyggnad
	Komplementbyggnad
Tillbyggnad	Huvudbyggnad
	Komplementbyggnad
Ombyggnad alt. Fasadändring	Huvudbyggnad
	Komplementbyggnad
Brygga	Nybyggnad
	Ombyggnad
Anläggning (väg, staket m.m.)	Ändrad användning
<p>Annan åtgärd i område där allemansrätten gäller och som inte kan anges i ovan angivna alternativ och som kan påverka växt, djurliv och allemansrätt såsom trädfällning, plattsättning, uppsättning möbler och belysning mm. (ange nedanför).</p>	

3. Åtgärden kommer att kräva*

Sprängning Trädfällning Muddring

Övrigt arbete i vatten, specificera

Markarbeten, specificera

Övrigt, specificera

4. Särskilda skäl för dispens (ifylls av sökande)

Området är redan ianspråktaget, t.ex. av befintlig byggnad/anläggning, av hemfridszon alternativt inom beslutad tomtplatsavgränsning. (MB 7 kap § 18c p.1)

Området är väl avskilt från stranden, av t.ex en större väg eller järnväg. (MB 7 kap § 18c p. 2)

Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vatten och behovet inte kan tillgodoses utanför strandskyddat område (MB 7 kap § 18c p. 3)

Området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen kan inte genomföras utanför strandskyddat område. (MB kap 7 § 18c p. 4)

Området behöver användas för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför strandskyddat område (MB kap 7 § 18c p. 5)

Området behöver användas för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse (MB kap 7 § 18c p. 6)

Inom i översiktsplanen område utpekad för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-område)

Byggnaden, verksamheten, anläggningen eller åtgärden bidrar långsiktigt till utvecklingen av landsbygden (MB kap 7 §§ 18d, 18e och 18f)

Bostadshuset kommer att uppföras i anslutning till befintligt bostadshus

Motivering i hur grunden för dispens uppfylls

5. Areauppgifter m.m.*

Byggn. area		Ny byggn.area	
Byggnads-, rivningsarbetena avses att påbörjas	Datum	Planerad byggtid	Antal månader

6. Bilagor som skall vara med i ansökan (Markera de bilagor som följer med ansökan)*

Situationsplan med norrpil*	Situationsplan med tomtplatsavgränsning, fri passage (minimum 25 meter) och byggnader inritad (1:400 alt. 1:1000)*
Översiktskarta (1:5000)*	Fasadritningar med väderstreck (1:100)*
Planritningar (1:100)*	Fotografier taget från de fyra väderstrecken*
Sektion (Byggnad/brygga 1:100)*	

7 Övrigt som inte anges i ovan angivna uppgifter

8. Avgift och Information

Avgift betalas enligt av kommunen fastställd taxa.

Om ansökan avser areell näring kan kompletterande uppgifter komma att begäras in, gällande huruvida näringen är den huvudsakliga inkomstkällan för sökande.

Ovanstående personuppgifter kommer att behandlas enligt personuppgiftslagen (PuL)

Sökandens underskrift*

Namnförtydligande*

.....

.....

.....

.....